

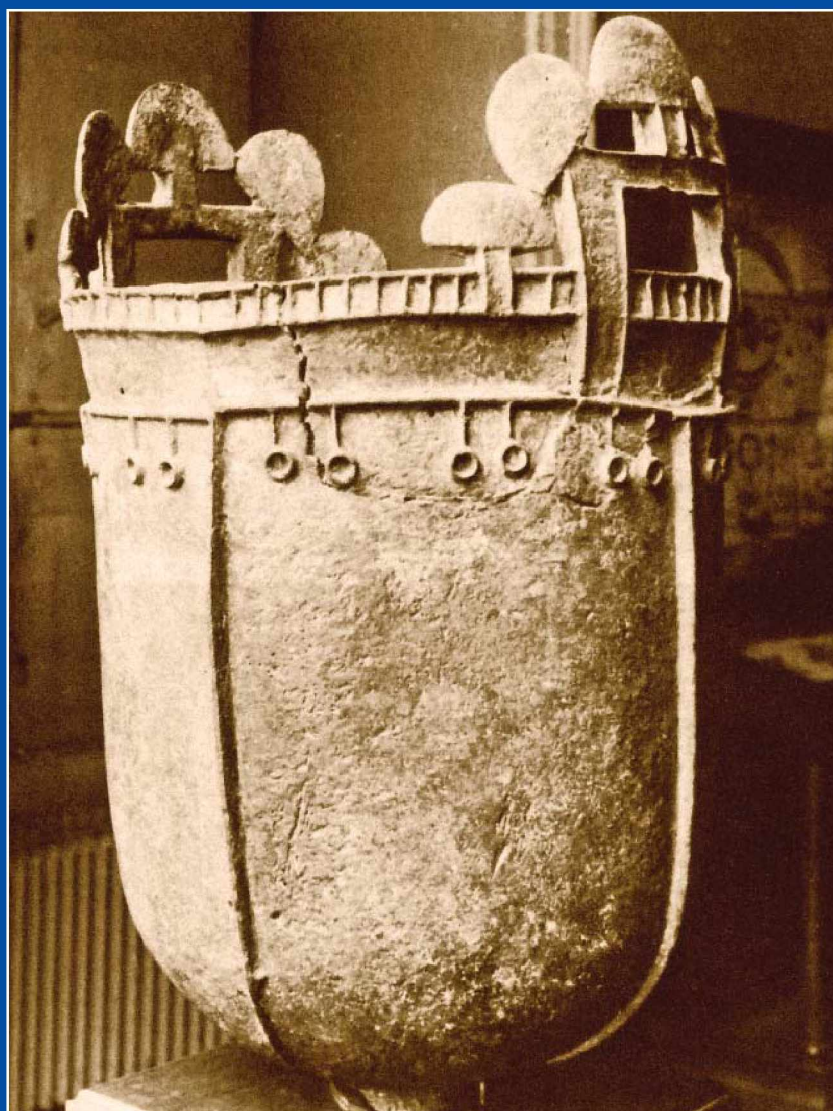
ÁLLATORVOSOK

135. évfolyam

1-64. oldal

L A P J A

2013/1

Hun bronz áldozati üst (IV. sz.)

Lelőhely: Kaposvölgy

Eredetije a Magyar Nemzeti Múzeumban

Bronze cauldron of the Huns (4th cent.)

Place of occurrence: Kaposvölgy (Hungary)

Original in the Hungarian National Museum (Budapest, Hungary)

■ **LÓ**

Sportkarrier hossza

■ **SZARVASMARHA**

Nebovírus borjakban

■ **JUH**

Maedi-Visna-mentesítés

■ **KISÁLLAT**

Doppler-echokardiográfia

Pantropikus koronavírusfertőzés

■ **ZOONOSIS**

Tej közvetítette encephalitis

■ **ÁLLATVÉDELEM**

Állatok jogállása

■ **LEVÉL A SZERKESZTŐSÉGHEZ**■ **IN MEMORIAM**■ **RENDEZVÉNYEK**■ **HÍREK, TALLÓZÁSOK**

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

■ ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

■ LÓ

Posta J., Rudiné Mezei A., Mihók S.: Díjugrató sportban a hasznos élettartam értékelése különböző mérőszámokkal / 7

■ SZARVASMARHA

Pankovics P., Boros Á., Nemes Cs., Delwart, E., Reuter G.: Nebovirus (*Caliciviridae*) első hazai kimutatása hasmenéses borjú bélsármintájából / 12

■ JUH

Pálfi V., Hajtós I., Kovács T.: A juhállományok Maedi-Visna-fertőzéstől való mentesítése. 1. A betegség kóroktana és kártétele / 18

Pálfi V., Hajtós I., Kovács T.: A juhállományok Maedi-Visna-fertőzéstől való mentesítése. 2. Mentésítés egy magyarországi juhállományban / 25

■ KISÁLLAT

Vörös K., Hetey Cs.: A Doppler-echokardiográfia elve és gyakorlati alkalmazása kutyában / 31

Lakatos B., Demeter Z., Palade, E. A., Mari, V., Szilasi A., Decaro, N., Rusvai M.: A kutyák pantropikus coronavírusfertőzésének kimutatása Magyarországon / 41

■ ZONOSIS

Zöldi V., Ferenczi E., Egyed L.: Tej közvetítette kullancsencephalitis-járványok Magyarországon / 48

■ ÁLLATVÉDELLEM

Takáčová, D., Bugarský, A., Hečko, R., Mašlej, M., Süli, J.: Az állat mint jogalany / 57

■ LEVÉL A SZERKESZTŐSÉGHEZ

A botulizmus különleges esete fácánban (Csapó I.) / 61

■ IN MEMORIAM

Dr. Madaras Albert Viktor (1922–2012) (Madaras P.) / 30

Dr. Simon Ferenc (1934–2001) (Gálfi P.) / 60

■ RENDEZVÉNY

A Magyar Buiatrikus Társaság XXII. nemzetközi kongresszusa (Kecskemét, 2012. október 17–20.) (Visnyei L.) / 63

Szent-iványi-Binder-nap (Budapest, 2012. október 9.) (Korzenszky E., Tuboly S.) / 64

■ WELCOMING THE NEW YEAR

■ EQUINE

J. Posta, A. Rudiné Mezei, S. Mihók: Estimation of durability of show-jumping horses by different values / 7

■ BOVINE

P. Pankovics, Á. Boros, Cs. Nemes, E. Delwart, G. Reuter: First detection of nebovirus (*Caliciviridae*) in faecal sample of diarrhoeic calf in Hungary / 12

■ SHEEP

V. Pálfi, I. Hajtós, T. Kovács: Eradication of Maedi-Visna-infection from sheep herds. Part 1. Aetiology and losses due to the disease / 18

V. Pálfi, I. Hajtós, T. Kovács: Eradication of Maedi-Visna-infection from sheep herds. Part 2. Eradication in a Hungarian sheep herd / 25

■ SMALL ANIMALS

K. Vörös, Cs. Hetey: Principles and practical application of Doppler echocardiography in the dog / 31

B. Lakatos, Z. Demeter, E. A. Palade, V. Mari, A. Szilasi, N. Decaro, M. Rusvai: Detection of canine pantropic coronavirus infection in Hungary / 41

■ ZONOSIS

V. Zöldi, E. Ferenczi, L. Egyed: Milk transmitted tick-borne encephalitis epidemics in Hungary / 48

■ ANIMAL WELFARE

D. Takáčová, A. Bugarský, R. Hečko, M. Mašlej, J. Süli: Animal as subject of law / 57

■ LETTER TO THE EDITOR

Special case of botulism in pheasant (I. Csapó) / 61

■ IN MEMORIAM

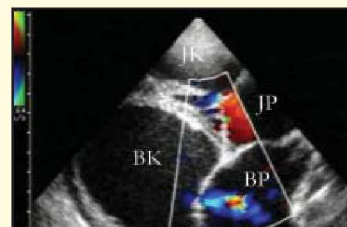
Albert Viktor Madaras (1922–2012) (P. Madaras) / 30

Ferenc Simon (1934–2012) (P. Gálfi) / 60

■ EVENTS

XXII. International Congress of the Hungarian Buiatrics Society (Kecskemét, 17–20 October, 2012) (L. Visnyei) / 63

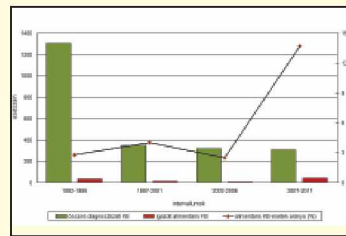
Szent-iványi-Binder-day (Budapest, 9 October, 2012) (E. Korzenszky, S. Tuboly) / 64

MITRALIS INSUFFICIENTIA 36

VÉRZÉSÉES TÜDŐGYULLADÁS 44

KULLANCENCEPHALITIS-ESETEK 53

CSONTKUKACOK 62

A cikket kivonatolják és/vagy címeit közlik az alábbi intézmények referál és indexelő folyóiratai: CAB International (UK) *Index Veterinarius* *Veterinary Bulletin* stb. ISI (Institute for Scientific Information, USA): Current Content and FO: VM™

This Journal is indexed and/or abstracted in Current Contents and FO:VM™ or ISI (Institute for Scientific Information, USA) *Index Veterinarius*, *Veterinary Bulletin* (and others) of CAB International (UK)

Internet address (English contents pages, subscription price, etc.): <http://www.univet.hu/mal>

■ A CÍMLAPON LÁTHATÓ KÉPRŐL

A legrégebb kultúrákban megtalálható *állatáldozás*, a vallástörténet mellett, az állatorvoslás történetének is egyik legősibb emléke. Célja volt a kapcsolatlétesítés lehetőségének hite, ill. szándéka ajándékozás útján a világ urával, a teremtető istennel (istennővel), annak buzgó hitében, hogy az istenség a néki szentelt állat életet hordozó vérének felajánlását kegyesen elfogadja és a felajánló kérését teljesíti.

Ákár a szent állat (madár) életben megfigyelt viselkedésének, akár a feláldozott állat kiontott vérének színe, belső szerveinek vizsgálata és megítélése volt a szertartási eljárás módszere, az áldozati célra kiszemelt állatnak hibátlannak kellett lennie, erről a kultusz felszentelt papjai gondoskodtak.

A szent állat megfigyelését és az áldozati állat leölését kultikus szertartás keretei között végezték. Ennek köszönhető, hogy számos ókori vallás – legérzékenyebben a görög és a római kultúrkörhöz tartozó népek – állatáldozási szertartásairól képi vagy írásos emlékekkel rendelkezünk. Állatorvos-történeti szempontból kiemelkedő jelentőségű a római Forumon ma is látható és *suovetauriliát*, azaz sertés- (*sus*), kos- (*ovis*) és bika- (*taurus*) áldozatot bemutató emlékmű. A dombormű két oldalán *suovetaurinarisusok* („veterináriusok”=állatgondozók) szobra látható. Hazánk múzeumai az *Istár*, a *Kybele* és a *Mithras* kultusz relikviáit is őrzik.

A világvallások iránti érdeklődés fokozódásának is köszönhető, hogy a régészeti kutatások vallástörténeti szempontból is egyre több új ismerettel gyarapítják tudásunkat. A Kínai Nagy Faltól az Isterig (Dunáig), ill. a Fekete-tengertől a Rajnáig terjedő hatalmas birodalmat létrehozó, a nagy népvándorlást megindító, a Keletrómai Birodalmat sarcoló, a „catalaunumi ütközetben” a Nyugatrómai Birodalomra is csaknem halálos csapást mérő (451) hunokat mégis részint kegyetlenül öldöklő lovas rablókként, részint amolyan primitív „sámánhitű” hordaként emlegetik. Kultúrájukról ugyanakkor – noha lovas harcművészetük, fegyver-, bőr-, szövő-, cserép- és fémparuk, állattenyésztésük mellett pl. művészi arany ékszereik még I. (Nagy Szent) Leó pápa csodálatát is kiérdemelték – kevesebb szó esik. Ezért is meglepetéssel szolgáltak azok a hatalmas *bronzüstök*, amelyeket először a Törtel melletti, ún. Czakó-halomnál (1869), legutóbb a Balatonlelle melletti Rádpusztán (2006) találtak. A nyilvánvalóan *áldozati üstök* – amelyekhez teljesen hasonlókat a Don, a Volga, az Altáj stb. vidékén is találtak és ma a novocserkaszki, a tobolszki, az omszki, a permi, a szimbirszi és más múzeumokban láthatók, – ellentmondanak a sámánhitnek. Az üstök egységes típusa, díszítésének jellegzetes kultikus mintázata a nagy királyaik alatt jól szervezett hatalmas Hun Birodalomban egységes hitvilágot, egységes vallást mutat, egyben tanúsítja, hogy nem egyszerű bográcsok, hanem vallási szertartás keretei közötti áldozat bemutatását követő ünnepi lakoma céljait szolgálták. A síp-, dob- és nádihegedűszo-kísérettel önkívületi táncot járó sámán szertartásához nem tartozik állatáldozat bemutatása.

Állatáldozást bizonyos vallásokban, mai korunkban is ismerünk. A hinduk pl. Nepálban ötvenként, november végén – a modern világ tiltakozása ellenére – napjainkban is százezreivel áldoznak bivalyt, kecskét, sertést, tyúkot, galambot; a mohamedánok ugyanakkor bárányokat áldoznak Allah tiszteletére.

A hunok sámánhitéről vallott nézeteket megdöntő *bronzüstök* tanúsítják, hogy az állatorvoslás története meghatározó adatokkal képes kiegészíteni – többek között – a régészet, a hadtörténet, a vallástörténet, sőt a magyar nemzet történetének fehér foltjait is. Megújuló állatorvosképzésünk ezért nem nélkülözheti az állatorvos-történelem rendszeres oktatása, egyben kutatása számára tanszék felállítását.

Dr. Karasszon Dénes

Terjeszti: Lapker Zrt.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Levél Üzletág, Központi Előfizetési és Áruszállítási csoport. Postacím: 1900 Budapest. Előfizethető az ország bármely postáján, valamint a hírlapot kézbesítőknél, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu. További információ: 06-80/444-444.

Ügyfélszolgálat: Tel.: 362-8114, Fax: 362-8104.

Külföldön terjeszti: Color Interpress Kft., 1039 Budapest, Hatvany L. u. 14. Tel.: 243-9232, Fax: 243-9242.

Előfizetési díj 1 évre: 18 480 Ft.

■ FŐSZERKESZTŐ – EDITOR-IN-CHIEF

Dr. VISNYEI László

■ SZERKESZTŐBIZOTTSÁG – EDITORIAL BOARD

Dr. Abonyi Tamás, Dr. Bíró Ferenc,
 Dr. Búza László, Dr. Dunay Miklós,
 Dr. Farkas Róbert, Dr. Fekete Sándor,
 Dr. Fodor László, Dr. Gál János,
 Dr. Gálfi Péter, Dr. Laczay Péter,
 Dr. Manczúr Ferenc, Dr. Nagy Béla,
 Dr. Nemes Imre, Dr. Ózsvári László,
 Dr. Sályi Gábor, Dr. Seregi János,
 Dr. Solti László, Dr. Sóttonyi Péter,
 Dr. Varga János, Dr. Vetési Ferenc,
 Dr. Visnyei László (elnök), Dr. Vörös Károly

Szerkesztő: Dr. Fábrián Tiborné
 Szerkesztőségi titkár: Szabó Judit

■ SZERKESZTŐSÉG – EDITORIAL OFFICE

H-1078 Budapest, István u. 2. Hungary
 Levélcím: 1400 Budapest 7. Pf. 2.
 Telefon: (36-1) 34-13-023
 (36-1) 47-84-100/8961, 8960, 8962
 Telefax: (36-1) 34-13-023
 Internet: <http://www.univet.hu/mal>
 E-mail: mal@aotk.szie.hu

■ KIADÓ – PUBLISHER

NAKVI Nemzeti Agrárszaktanácsadói,
 Képzési és Vidékfejlesztési Intézet

Nemzeti Agrárszaktanácsadói,
 Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
 H-1223 Budapest, Park u. 2.
 Telefon: (36-1) 36-28-100
 Telefax: (36-1) 36-28-104
 Internet: www.agrarlapok.hu
 E-mail: nakvi@nakvi.hu
 Felelős kiadó:
 DR. MEZŐSZENTGYÖRGYI DÁVID,
 a NAKVI főigazgatója

■ LAPTULAJDONOS

VIDÉKFEJLESZTÉSI
 MINISZTERIUM

■ Hírdetések felvétele

Szerkesztőségben
 Telefon/fax: (36-1) 34-13-023
 Kiadóban
 Telefon: 06-20 996-9239
 Telefax: (36-1) 470-0410
 E-mail: info@agrarlapok.hu

Minden jog fenntartva. A lapból értesítéseket átvenni csak a Magyar Állatorvosok Lapjára való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

A lap készítésében közreműködött a Magyar Mezőgazdaság Kft.

■ Nyomdai előkészítés

DÁVID ILDIKÓ

■ NYOMÁS

Pharma Press Nyomdaipari Kft.
 2094 Nagykovácsi, Templomkert u. 8.
 Nyomdavezető: DÁVID FERENC

■ INDEX: 25531

■ HU ISSN 0025-004X

Díjugrató sportban a hasznos élettartam értékelése különböző mérőszámokkal

J. Posta – A. Rudiné Mezei –
 S. Mihók:

Estimation of durability of
 show-jumping horses by
 different values

**Posta János*, Rudiné Mezei Anita,
 Mihók Sándor**

Debreceni
 Egyetem Agrár- és
 Gazdálkodástudományok
 Centruma,
 Mezőgazdaság-,
 Élelmiszer-tudományi és
 Környezetgazdálkodási
 Kar, Állattenyésztési
 Tanszék.
 Böszörményi u. 138.
 H-4032 Debrecen.
 *E-mail:
 postaj@agr.unideb.hu

Összefoglalás. A szerzők a lovak díjugrató sportban töltött hasznos élettartamát értékelték a tulajdonság örökölhetőségének számításával, különböző matematikai mérőszámok összehasonlításával. A vizsgálatban az 1996 és 2009 közötti díjugratási sporteredményeket vizsgálták lineáris modellekkel, különböző mérőszámokkal. A sportban töltött éveket, az abszolút számok mellett, matematikai átalakításokkal (négyzetgyök, harmadik és negyedik gyök, valamint logaritmus) értékelték. A számításokat két modellel végezték: az ivar és a születési év mindkettőben szerepelt, míg a második modellben az első start időpontjában megállapított életkort is figyelembe vették. A modellek illeszkedését a log-likelihood-értékek és a determinációs együtthatók alapján hasonlították össze. A varianciakomponenseket a VCE-6 programmal becsülték. A determinációs együtthatók az első start időpontjában figyelembe vett életkor szerinti modellben nagyobbak voltak. A mérőszámtól és modelltől függően, a hasznos élettartam örökölhetősége 0,19–0,27 között változott. A sportban töltött hasznos élettartam h^2 -értékének számítására számos matematikai módszer alkalmas lehet, de okvetlenül javasolt olyan modell választása, amely az első start időpontjában rögzített életkort figyelembe veszi.

Summary. The aim of this study was the measurement of durability of show-jumping horses by the estimation of the heritability of the trait. The evaluation was carried out with the comparison of different mathematical transformations of the 'competition years'. Show-jumping competition results recorded from 1996–2009 were analyzed with different linear mixed models using some measurement variables. Besides the 'competition years', its transformations were used (square root, cubic and fourth roots, and log transformation). Two models were used: sex and birth year were taken into account in both models, whereas in the second model an adjustment was made for age at first competition result. The model fit was compared based on their log-likelihood values and determination coefficients. Variance components were estimated with VCE-6 software. The determination coefficients of the models were higher when age at first competition result was included in the model. The heritability varied between 0.19–0.27 depending on the used model. Inclusion of age at first competition result is suggested in the models and each mathematical transformation of competition years was usable for the estimation of the heritability of the trait.

Nebovírus (*Caliciviridae*) első hazai kimutatása hasmenéses borjú bélsármintájából

P. Pankovics – Á. Boros –
Cs. Nemes – E. Delwart –
G. Reuter:

First detection of nebovirus (*Caliciviridae*) in faecal sample of diarrhoeic calf in Hungary

Pankovics Péter¹, Boros Ákos¹, Nemes Csaba²,
Eric Delwart³, Reuter Gábor^{1*}

1] ÁNTSZ Dél-Dunántúli Regionális Intézete, Regionális Virologiai Laboratórium, Gastroenterális Vírusok Nemzeti Referencia Laboratóriuma. Szabadság út 7. H-7623 Pécs.

E-mail: reuter.gabor@ddr.antsz.hu

2] Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság, Kaposvár

3] Blood Systems Research Institute és University of California, San Francisco, CA, USA

Összefoglalás. A nebovírusok a *Caliciviridae* család legújabb, *Nebovirus* nemzetségének tagjai, amelyek szarvasmarha- (*Bos taurus*) borjak hasmenéssel járó, enterális megbetegedéseiben játszhatnak kóroki szerepet. Két prototípus vírusa a Newbury-1 (Bo/Newbury1/1976/UK, DQ013304) és a Nebraska (BEC/NB/80/US, AY082891) vírus (Newbury, bovine – Nebo). A virális kapszidfehérje (VP1) alapján a nebovírusok 4 leszármazási vonalba (lineage 1–4) csoportosíthatók. A szerzők célja a nebovírus hazai kimutatása, genetikai jellemzése és filogenetikai besorolása volt két szarvasmarhatelepről származó, 1–1 hasmenéses borjú bélsármintáiból. A rutin diagnosztikai bakteriológiai és virológiai vizsgálatokat követően, a nebovírus kimutatását és teljes genomjának meghatározását molekuláris biológiai módszerekkel (454-pyrosequencing, RT-PCR, 5'/3' RACE RT-PCR és direkt szekvenálás) végezték. A pyrosequencing módszerével az egyik mintából kapott nebovírusszekvencia-darabokat összeillesztették és további 4 RT-PCR-reakció segítségével a teljes virális genomot meghatározták. A Bo/M3641/2011/HUN (JX018212) nebovírusgenom – 5'UTR (74nt)/ORF1 (6630nt)/ ORF2 (677nt)/3'UTR (67nt) – összesen 7453 nukleotidhosszúságú és 95%-os nukleotidhasonlóságot mutat a Bo/BEC/Penrith140/2000/UK nebovírusszekvenciához. A Bo/M3641/2011/HUN filogenetikailag a nebovírusok első (lineage 1), Newbury-1-szerű leszármazási vonalába sorolható. A közlemény a calicivírusok közé tartozó nebovírus első hazai kimutatásáról, elemzéséről és filogenetikai besorolásáról számol be. A valószínűsíthetően kórokozó nebovírus a hazai szarvasmarha-állományokban is jelen van, és szerepet játszhat a szarvasmarhaborjak ismeretlen eredetű, hasmenéssel járó megbetegedéseiben.

Summary. Neboviruses are the most recent members of family *Caliciviridae*, in genus *Nebovirus*, which can be etiological agents of diarrhoea and enteric diseases of calves (*Bos taurus*). The genus has two prototypes: the Newbury-1 (Bo/Newbury1/1976/UK, DQ013304) and the Nebraska (BEC/NB/80/US, AY082891) viruses. Based on the viral capsid protein (VP1), neboviruses are classified into 4 phylogenetic lineages (lineage 1–4). The authors aims were the detection, genetic characterization and phylogenetic classification of neboviruses from 1–1 faecal samples collected from diarrhoeic calves living in two different cattle farms in Hungary. After the routine diagnostic bacteriological and virological investigation the detection and complete genome determination of nebovirus were done by molecular biological methods (454-pyrosequencing, RT-PCR, 5'/3' RACE RT-PCR and direct chain terminated sequencing). Using pyrosequencing method the contigs of nebovirus sequences were aligned from one of the faecal samples and the complete viral genome was expanded with the help of additional 4 RT-PCR reactions. The genome of strain Bo/M3641/2011/HUN (JX018212) nebovirus – 5'UTR (74nt)/ ORF1 (6630nt)/ ORF2 (677nt)/3'UTR (67nt) – was 7453nt in length and it has a close to 95% nucleotide match with strain Bo/BEC/Penrith140/2000/UK virus. Strain Bo/M3641/2011/HUN virus can phylogenetically be classified into lineage 1; Newbury-1-like phylogenetic group. In this study, the authors report the first detection, characterization and phylogenetic analysis of nebovirus in Hungary, being supposedly pathogenic agents, have already been present in Hungarian cattle herds and may contribute to calves' diarrheic diseases of unknown origin.

A juhállományok Maedi-Visna-fertőzéstől való mentesítése

1. A betegség kóroktana és kártétele

V. Pálfi – I. Hajtós –
 T. Kovács:

Eradication of Maedi-Visna-infection from sheep herds
 Part 1. Aetiology and losses due to the disease

Pálfi Vilmos^{1}, Hajtós István², Kovács Tibor²*

1] Nyugdíjas, akkori munkahely MgSzH ÁDI. Tábornok u. 2. H-1149 Budapest.
 *E-mail: palfivilmos@gmail.com

2] BAZ Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Állat-egészségügyi Igazgatósága, Miskolc

Összefoglalás. A szerzők, a kétrészes dolgozat első részében, főként irodalmi adatok alapján, összefoglalják a juhok Maedi-Visna-fertőzésével kapcsolatos tudnivalókat. Ismertetik a kórokozó jellegzetességeit, a fertőzés terjedésének módjait és a laboratóriumi kórjelzés lehetőségeit. A betegség okozta kártételek ismertetése során kitérnek az anyák és a bárányok között jelentkező károokra. Összefoglalják a betegség fellépését Izlandon és az ott folyt mentesítési munkát. A mentesítésre három módszert ajánlanak: a fertőzött anyák bárányainak kolosztrummentes felnevelését, a szerológiai vizsgálatok eredményén alapuló szelektációs módszert és a fiatal anyák jerkéinek elkülönített felnevelését. Végül kitérnek az EU-ban a tenyészállatok forgalmazására vonatkozó előírásokra és a magyarországi jogi szabályozás hiányára.

Summary. In the first part of the study of two parts the authors, mainly on the basis of literature data, summarize the knowledge on Maedi-Visna-infection in sheep. They present the characteristics of the causative agent, routes of transmission and the laboratory diagnosis. Presenting the losses caused by the disease they demonstrate the losses in ewes and lambs. They summarise the occurrence of the disease in Iceland and the eradication program thereof. They recommend three methods for the eradication: colostrum-free rearing of lambs of infected ewes, selection based on serological results and separate rearing of tegs of young ewes. Finally, they present the conditions of movement of breeding animals in EU and lack of relevant legislation in Hungary.

A juhállományok Maedi-Visna-fertőzéstől való mentesítése

2. Mentésítés egy magyarországi juhállományban

Pálfi Vilmos^{1}, Hajtós István², Kovács Tibor²*

1] Nyugdíjas, akkori munkahely MgSzH ÁDI. Tábornok u. 2.

H-1149 Budapest.

*E-mail: palfivilmos@gmail.com

2] BAZ Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági és Állat-egészségügyi Igazgatósága, Miskolc

Összefoglalás. A második részben, a szerzők egy nagy létszámú, 284 juhból álló, suffolk fajtájú állományban szelekciós módszerrel végzett sikeres MVV-mentesítésről számolnak be. A fertőzöttség alakulását kezdetben évenkénti két, majd visszafertőzést követő egy évben 4, végül évenkénti szerológiai vizsgálatokkal követték. A vizsgálatokat először AGID-, később ELISA-módszerrel végezték. A pozitív egyedeket, utódaikkal együtt, elkülönítették a negatív állatoktól, amelyhez először, azonos légtérben, 2,5 m széles dupla kerítést használtak, majd a 3. évtől külön telepre szállították a fertőzött juhokat.

A felmérő vizsgálat során a fertőzöttség 22,88%-os volt, amely kezdetben fokozatosan csökkent, majd a fertőzött állatok visszakerülése után ismét emelkedni kezdett. Az állomány a fertőzött egyedek külön telepen történő elhelyezését követő 22. hónapban vált szeronegatívvá és a rákövetkező 41 hónap során végzett 4 vizsgálatban újabb, fertőzött egyedeket nem találtak.

A mentesített és a fertőzött állományra vonatkozó termelési mutatók (ellési átlag, szoptóbárány-elhullás, éves anyajuhkiesés, egy anyajuhra jutó választott bárányok száma és testtömeg-gyarapodás) összehasonlítása során kiderült, hogy a 4. évtől a mentesített nyájban valamennyi vizsgált mutató esetében jobb eredményeket kaptak, mint a fertőzött csoportban. Az eredmények alapján azt a következtetést vonták le, hogy az MVV-mentesítéssel az állomány termelése gazdaságosabbá válik.

Summary. In the second part the authors present a successful MVV eradication by selection method in a large scale Suffolk herd of 248 sheep. The course of infection was monitored by serological examinations at the beginning twice a year and during the four years following re-infection once a year. The tests were performed first by AGID-, and later by ELISA-method. Positive animals were separated with their progenies from the negative animals, for the separation first 2.5 m wide panels were used in the same building, and from the 3rd year the infected sheep were moved to another holding. During the survey examinations the infection was 22.88%, which decreased gradually first and following the re-introduction of infected animals it increased again. The herd became seronegative in the 22nd month after the removal of infected animals to separate holding and in the four examinations during the following 41 months no infected animal was found.

Comparing the production parameters in the free and infected herds (average births, suckling lamb losses, yearly ewe losses, weaned lambs per ewe and weight gain) they found that from the 4th year the data were better for all examined parameters in the free herd than in the infected group. On the basis of results they concluded that the production of the herd becomes more economic with MVV-eradication.

V. Pálfi – I. Hajtós –
T. Kovács:

Eradication of Maedi-Visna-infection from sheep herds
Part 2. Eradication in a
Hungarian sheep herd

A Doppler-echokardiográfia elve és gyakorlati alkalmazása kutyában

K. Vörös – Cs. Hetey:
Principles and practical application of Doppler echocardiography in the dog

Vörös Károly*, Hetey Csaba

SZIE-ÁOTK,
Belgyógyászati Tanszék és
Klinika.
István u. 2.
H-1078 Budapest
*E-mail: voros.karoly@
aotk.szie.hu

Összefoglalás. A Doppler-echokardiográfia (DE) értékes kiegészítő adatokat szolgáltat a véráramlás irányáról, sebességéről és az áramlási rendellenességekről az M-mód és a kétdimenziós echokardiográfiával nyert információkhoz képest. Emiatt az állatorvosi kardiológiai diagnosztika csak a DE igénybevételével lehet teljes értékű. A szerzők összefoglalják az eljárás indikációit, elvét és fizikai alapjait, továbbá bemutatják annak módszertanát, kivitelezését, és megadják a véráramlás fiziológiai értékeit az egyes szívszájadékokra vonatkozóan.

Summary. Doppler echocardiography (DE) provides valuable additional data on the direction, speed and abnormalities of blood flow in addition to the information provided by M mode and two-dimensional echocardiography. Thus veterinary cardiological diagnostics can be of full value only by applying DE. The authors summarize the indications and physical principles of this modality (Figures 1–7). They also demonstrate the methodology as well as technical aspects of DE (Table 1, Figures 8–13) and present physiological measurement values of the speed of blood flow regarding the different intracardiac valve regions (Tables 2–3).

A kutyák pantropikus coronavírusfertőzésének kimutatása Magyarországon

B. Lakatos – Z. Demeter –
E. A. Palade – V. Mari –
A. Szilasi – N. Decaro –
M. Rusvai:

Detection of canine pantropic
coronavirus infection in Hungary

Lakatos Béla^{1*}, Demeter Zoltán^{2}, Palade
Elena Alina², Viviana Mari³, Szilasi Anna²,
Nicola Decaro³, Rusvai Miklós²**

1] Lakat-Vet Bt.
Károly u. 5.
H-9200
Mosonmagyaróvár.
* E-mail: lakbela@hotmail.
com
2] SZIE-ÁOTK,
Kórbonctani és
Igazságügyi Állatorvostani
Tanszék
3] University of Bari

Összefoglalás. A szerzők, nemzetközi együttműködés keretében (EU Canine Pantropic Coronavirus Epidemiological Survey Project, 2009–2011) felmérést végeztek azzal a céllal, hogy feltérképezzék, hogy Magyarországon mennyire gyakori a kutyapopulációkban a pantropikus coronavirus (Canine Pantropic Coronavirus – CPCoV) előfordulása. A vizsgálatban összesen 130 kutyából vett mintán végeztek el reverz transzkripciót követő polimeráz láncreakciót (RT-PCR), amelyből 18 szervminta és 11 bélsárminta bizonyult pozitívnak kutyacoronavírus- (CCoV) fertőzésre. További vizsgálattal megállapították, hogy a 18 szervmintából 12 lett pozitív CPCoV-re specifikus real-time PCR használatával, míg a 11 bélsármintából egyik sem. A vírusizolálás egyik mintából sem volt sikeres. További kérdéseket vet fel azonban, hogy az összesen 29 coronavirus-pozitív mintából 27 egyidejűleg fertőzött volt a kutyák II-es típusú parvovírusával (CPV-2) is, így nem lehet biztosan tudni, hogy a tapasztalt klinikai tünetek, ill. kórbonctani elváltozások önállóan a CPCoV-nek tulajdoníthatók-e? Ezen eredmények alapján megállapítható, hogy a magyarországi kutyapopulációkban jelen van a pantropikus coronavirus, és előfordulása nem ritka, mivel a 130 kutyából 12-ből kimutatták a CPCoV-t (9,23%).

Summary. A survey of the canine pantropic coronavirus infection was carried out as part of the EU Canine Pantropic Coronavirus Epidemiological Survey in 2009–2011. The aim was to detect the presence of canine pantropic coronavirus (CPCoV) in Hungarian dog populations. Samples have been taken from a total of 130 dogs, and polymerase chain reaction after reverse transcription (RT-PCR) has been performed. 18 samples from organs and 11 samples from faeces were positive for canine enteric coronavirus (CCoV). Further specific examination of CPCoV with real-time PCR was carried out, 12 from 18 organ samples were positive, while none of the 11 faecal samples. Virus isolation was not successful from the samples. However, from a total of 29 coronavirus positive samples 27 were simultaneously positive for canine parvovirus type 2 (CPV-2), which raises the question if the observed symptoms and lesions were only caused by CPCoV. The data indicate that canine pantropic coronavirus is present in the Hungarian dog populations, and its occurrence is quite high, since 12 of the 130 tested dogs (9.23%) were carrying CPCoV.

Tej közvetítette kullancsencephalitis-járványok Magyarországon

V. Zöldi – E. Ferenczi –
L. Egyed:

Milk transmitted tick-borne
encephalitis epidemics in
Hungary

Zöldi Viktor^{1*}, Ferenczi Emőke¹, Egyed László²

1] Országos
Epidemiológiai Központ,
Gyáli út 2–6,
H-1097 Budapest.
*E-mail: zoldi.viktor@oek.
antsz.hu
2] MTA Agrártudományi
Kutatóközpont Állatorvos-
tudományi Intézete

Összefoglalás. A szerzők, az Országos Epidemiológiai Központ adatai alapján, részletesen bemutatják a magyarországi, alimentaris eredetű, igazolt kullancsencephalitis-(KE) esetek epidemiológiai jellegzetességeit. Megállapítják, hogy az 1953-ban elsőként ismertté vált, kecsketej közvetítette esettel együtt, 2011 végéig, összesen 27, kisebb-nagyobb, igazolt alimentaris járvány zajlott az országban. 111 beteg esetében volt bizonyítható a KE. Egy-egy átvitel során 1–26 fertőződés következett be. Az esetek között enyhe többségben (55,1%) voltak a férfiak, a leginkább érintett korcsoportok a 10–14 éves fiúk, valamint a 30–39 éves és 55–59 éves férfiak voltak. A táplálékkal történő fertőzések mindegyike az ország északi-középső, ill. délnyugati részének településein történt. Az esetek háromnegyede (84 megbetegedés) Nógrád, Heves és Zala megyei településekhez kötődik. A fertőző forrás minden esetben nyers tej volt, 101 beteg (91,8%) előzőleg kecsketejet, 9 (8,2%) pedig tehéntejet fogyasztott. 100 KE-eset az 1992–2011 közötti időszakra esett, amely az ebben az időszakban ismertté vált összes (2280) igazolt KE-eset 4,4%-a volt. Az alimentaris eredetű KE-esetek részesedése az összes esetből az 1992–2011 közötti időszak első háromnegyede során kiegyenlítetten, 2,5–4% között alakult, azonban 2007–2011 között ugrásszerűen megnőtt 13,7%-ra.

Summary. The authors aimed to describe, as detailed as possible, the epidemiological features of confirmed, alimentary transmitted tick-borne encephalitis (TBE) human cases in Hungary, based on the data of the National Centre for Epidemiology. 27 alimentary transmitted TBE outbreaks were identified with a wide variety of confirmed human cases between 1953–2011. The total number of confirmed alimentary TBE cases was 111, the number of identified cases per outbreaks was 1–26. The slight majority (55.1%) of the cases were males and the most affected age groups were the 10–14 years old boys and men aged 30–39 and 55–59 years. All of the alimentary outbreaks occurred in the north-central and south-western parts of Hungary, three-quarters of the cases (84 patients, 75.7%) were found in Nógrád, Heves and Zala county. The source of infection was always raw milk: goat milk caused the majority of cases (101 patients, 91.8%) while cow milk was responsible for 9 cases (8.2%). In 1992–2011, a total of 2280 cases of TBE were reported from which 100 cases (4.4%) were alimentary transmitted. Proportion of milk-borne cases from the total number of infections between 1992–2006 were equally 2.5–4% but it was considerably increased (13.7%) between 2007–2011.

Az állat mint jogalany

D. Takáčová – A. Bugarský –
R. Hečko – M. Mašlej – J. Süli:
Animal as subject of law

Daniela Takáčová^{1*}, Andrej Bugarský², Roman Hečko⁴, Miloš Mašlej³, Judit Süli¹

1] Állatorvos-tudományi Egyetem, Törvényszéki, Közjogi és Gazdasági Állatorvostani Intézet.

Komenského 73.
SK-04181 Košice.

Szlovákia

*E-mail: takacova@uvm.sk

2] Szent Erzsébet Egészségügyi és Szociális Főiskola, non-profit szervezet, Bratislava

3] Regionális Állat-egészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hatóság, Bratislava

4] Szlovák Rendőrakadémia, Bratislava

Összefoglalás. Sok állatbarát azt szeretné elérni, hogy az állat ne a jogviszony tárgyát képezze, ebben az esetben viszont az állat csak a jogviszony alanya lehetne. Ez a nem emberi fajoknál kizárt, mivel az állat jogi szempontból mindig dolognak számít, ami viszont nem jelenti azt, hogy mint sajátos dolog, ne érdemelne különleges védelmet. Az állatot nem lehet felhatalmazni olyan cselekvésre, amilyenre a jogalanyok alkalmasak, emellett a jogalanyal ellentétben, az állatot el lehet adni, megőrzésre, esetleg zálogba lehet adni és törvényes keretek között el is lehet altatni.

Summary. It is an effort of some animal lovers not to consider an animal as the object of legal relationship. In such conceptions it means that the animal may have character only as the subject of law. This is out of question in case of subhuman species, because the animal is considered as a thing from the legal point. It does not exclude that the animal as a specific thing must receive peculiar protection. The animal cannot take over proxy, because only a person can be legally competent. Contrary to the subject of law, the animal may be sold off, as well as presented, put in safekeeping, pawned and may be euthanized when specify expressly.